

קלמן - סיפור משפחתי

כתבה: **בתי גרינר**, בוגרת סדנת "דור המשך לסיפור"

אחרי המלחמה ההיא קלמן הפך לנהנתן, ואבי, לעומתו, לסגפן. לקלמן היו יותר נעליים מלאימלדה מרקוס, ואילו את נעליו הישנות של אבי, אפילו קבצן לא היה מסכים לקחת. זו הייתה חברות בה כל אחד לוקח ולומד מהשני קצת ממה שחסר לו. שניהם היו אנשים של מלאכת כפיים. קלמן נגר, ואבי, למד נגרות באורט של עירו, אבל התנקז לעולם המתכת. שניהם בחרו להיות עצמאיים. לא יכלו אחרת. פה, במדינת היהודים החדשה, יקימו בגאווה את בתי המלאכה שלהם.

אבל פוליטרוק זה פוליטרוק ושלטונות המס המקומיים המציאו מיסים מסוגים שונים. אלו נשכו בבשר הפרנסה הנובט של הניצולים היתומים משבט, שניסו לבנות משפחות וחיים חדשים על גבי עשן הריסות חייהם. קלמן ואבי עזרו זה לזה, פיסית, מעשית ורגשית, לשרוד את מלאכת הקיום והבנייה. הנגרייה של קלמן צמחה במהירות גדילה של תירס ונזקקה הרבה לפני בית המלאכה של אבי, לתחזוקה של מנהל חשבונות. קלמן מצא אחד. איש בחליפה, קאפעלוש (כובע) נטוי הצידה, ומשקפיים עבים. נשאר כיהודי משם. דיי מהר המנהל החדש הבין את העסק וסייע לקלמן למנף ולהתרחב. קלמן שמח אתו וסמך עליו. המקרר התמלא בגבינות שמנות תוצרת חוץ, ארון הנעליים התפקע, וילדיו לבושים במיטב המחלצות. אבי התבונן בנגריה הפורחת בהערכה. קנינו רהיטים מקלמן, ולימים אני התעקשתי לרשת אותם. וינטג' בשיא יופיו. יום אחד בפגישה השבועית שלהם, קלמן נראה לו רע. צבע עורו. מבטו. קומתו. "וואס האט פאסירט???" (מה קרה) אבי שאל ולא נענה. כך גם בשבוע שאחרי. לבסוף נשבר וסיפר ברעד, שמנהל החשבונות הערים על רשויות המס, חתם בשמו, וכעת החל לסחוט אותו.

"פטר אותו מיד" אבי יעץ. "ניסיתי, הנגרייה לא תשרוד את כספיי הפיצויים ודמי השתיקה שהוא דורש" אמר.

"בוא ניסע לנגריה עכשיו, ואציץ קצת בניירת" הציע אבי.

כשנפרדו באותו ערב, אבי חיבק אותו, והבטיח שיחשוב על רעיון. אחרי שבוע מורט עצבים, אבי שב עם דרך פעולה. "ניפגש הערב בנגרייה, אתה, הוא ואני".

שתו תה רותח ושתקו. "קלמן גיי אראייס!" (צא החוצה) אבי, ציווה על קלמן בקול קר. קלמן נדהם וציית.

אבי ניגש למנהל החשבונות והניח בידו פתק. הוא קרא. החוויר. הפתק רעד בידו ונפל. הרים אותו במהירות של לוחם קאראטה ותחבו עמוק פנימה לכיסו. הוציא דף נייר טרי ממגרת השולחן. בעט רוטט כשיכור כתב לקלמן:

"אינך חייב לי מאומה, ולא אדרוש דבר ממך ומהנגרייה, עד יומי האחרון". חתם ונמלט.

נרעש, נרגש ומודה, שאל קלמן את פשר הנס. אבי סרב לשתף. כמעט בכל שבוע שנפגשו קלמן התחנן לאבי שיספר לו.

חלפו שנים. הנגרייה המשיכה להמריא, קלמן המשיך לאכול גבינות שמנות, ולא הרגיש שליבו ועורקיו סובלים ומוחים. הוא חלה. חלה מאוד. על ערש דווי ביקש מאבי בקול גוסס שיגלה לו.

כמובן שהפעם אבי נאות.

"אתה קלמן שורד מלחמה מאומן, מלך החשדנים, אם הוא הצליח להערים עליך וכ"כ מהר, כנראה שהיה מאומן במלאכת השקרים, ההסתרה והגנבה, לכן החלטתי לחקור מי האיש. גיליתי שהיה "שם"...קאפו, קאפו אכזר!!! חיפשתי, ובקלות מצאתי ח"י אנשים שיהיו מוכנים לנקום בו ורשמתי את שמותיהם על פתק שהראיתי לו".

"אז למה ההסתרה ממני????!!!" קלמן שאל בזעקה חנוקה מחולשה, תרופות ואולי עלבון.

"קלמן יקירי, חברי הטוב, סלח לי על זהירותי, אבל זה סוד גדול מידיי על הבן אדם. לקאפו הארור הזה, יש אישה ושתי בנות. והן לא אשמות. בחרתי ללכת על בטוח, ולא לסכן את הסוד ואת מצפוני".